

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/394
KARAR NO : 2021/434
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : H.G.
Vekili : Av. T.B. Av. S.A.
Davalı : Tekirda Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. Eda A.
Davalı : Tekirda Su ve Kanalizasyon daresi Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. E.K.Ü.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Tekirda li, Çorlu Içesi Bülent Ecevit Bulvarında davacıya ait 59 P... plakalı araç seyir halinde iken yolda biriken ya mur suyu nedeniyle meydana geldi i iddia edilen 10.326 TL zararın, olay tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı vekili süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti i görü üyle yargı yolu itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Tekirda 2. dare Mahkemesi, 02/02/2021 tarihli ve E.2020/605 sayılı kararında** davalı idarenin görev itirazının reddine u gerekçeyle karar vermi tir:

“... darenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, suyolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi, bakım ve onarımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümlünde, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel haklan muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmı ; 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde, idari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel haklan ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmı tır.

Buna göre ve zararın kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında do du u nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmı olması, olayda kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmedi inin hizmet kusuru veya ba ka nedenle idarenin sorumlulu u bulunup bulunmadı ının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabilece inden. 2577 sayılı Kanunun 2/1-b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümlünde idari varğı yerleri görevlidir.”

4. Davalı vekili tarafından, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ma gönderilmi tir.

B. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti i görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek 18/05/2021 tarihli ve 2021/46469 sayılı görü yazısı ile dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"(...)2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85. maddesinin birinci fıkrasında, "Bir motorlu aracın i letilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir eyin zarara u ramasına sebep olursa, motorlu aracın bir te ebbüsün unvanı veya i letme adı altında veya bu te ebbüs tarafından kesilen biletle i letilmesi halinde, motorlu aracın i leteni ve ba lı oldu u te ebbüsün sahibi, do an zarardan mü tereken ve mü teselsilen sorumlu olurlar" hükmüne, be inci fıkrasında ise " leten ve araç i leticisi te ebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına yardımcı ki ilerinin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur" hükmüne yer verilmi tir. Aynı Kanun'un 106. maddesinde ise "Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi te ebbüslerine ve kamu kurulu larına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun i letenin hukuki sorumlulu una ili kin hükümleri uygulanır" hükmü getirilmi tir.

Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'un 6099 sayılı Kanun'un 14. Maddesiyle de i ik 110. maddesinde, " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. / Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir" hükmü bulunmaktadır.

Uyu mazlık Mahkemesinin 02/03/2015 tarihli ve E.2014/834, K.2015/79 sayılı, 04/02/2013 tarihli ve E.2013/188, K.2013/396 sayılı, 14/03/2016 tarihli ve E.2016/99, K.2016/146 sayılı kararlarında da "2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i" vurgulanmı tir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde yapılan de i iklikle, karayollarında meydana gelen trafik kazalarından do an sorumluluk davalarında araç i leteninin bir kamu kurulu u olması halinde bile davaya adli yargı yerinde bakılması gerekece inden, somut olaya ili kin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekti i dü ünülmektedir."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; “Kapsam” ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanaca ı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı ıklı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u belirtilmi tir.

7. Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde “ *leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.*

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilen i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “*Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz”* denilmi tir.

8. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*” denilmektedir.

B. Yargı Kararları

9. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararında u gerekçe ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Dani tay yetkili kılınmı tır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı ın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu

düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; ba vuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda biriken ya mur suyu nedeniyle meydana geldi i iddia edilen zararın, olayda kusurlu oldu u gerekçesiyle idareden tazmini istemiyle açılmı tır.

13. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı na dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

14. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları

ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile Tekirda 2. dare Mahkemesince verilen 02/02/2021 tarihli ve E.2020/605 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile Tekirda 2. dare Mahkemesince verilen 02/02/2021 tarihli ve E.2020/605 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumlulu unun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyu mazlı ın, özel hukuktaki araç i letenin hukuki sorumlulu undan de il, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu i letildi i, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulundu u iddiasından kaynaklanması kar ısında uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum. 05/07/2021

Üye
Ahmet ARSLAN